

SANTA BÀRBARA

full parroquial

Vilafranca de Bonany

Dip. Leg. PM 26-1980, núm, 17, 8-XI-1981

EL VILAFRANCA ...

VENT EN POPA

socialisme i religió

No hi ha necessitat de cap enquesta per saber en certesa que la religió catòlica és la religió d'aquest nostre poble, aquella va ésser la religió d'aquests nostres avantpassats, i amb la doctrina cristiana en les mans ens ensenyaren i educaren els nostres pares.

A on pareix que actualment ja hi cabria un sondeig és en la acceptació d'aquests vilafranquers per les velles o noves ensenyances religioses. Està clar que no sempre es veu la pantalla d'aquests mateix colors. Segons pareix les interpretacions són bastant diferents. Uns estan a favor de les costums d'aquests predicadors d'abans, gelosos que l'església perdi la influència i privilegis de sempre. No obstant molts d'altres estan identificats amb el nou estil que, prescindint de ministeris i divinitats, amb els seus predicaments ensenyen la veritable i sempre alabada doctrina de Jesús políticament compromès contra l'exploatació d'aquests homes.

Es de senyalar, davant lo dit, que és perfectament normal que de principi s'hagin produït diferents opinions. Amb tot i això, és digne d'elogi el comportament de la gent que, excepte uns pocs, s'han sabut decantar d'aquests perillosos formalismes religiosos, i se se dificultat s'han acomodat a la nova situació que, malgrat tots, ha servit de riquesa per fonamentar cada un dels seus criteris.

En política també es pot prescindir de consultes, com en totes parts, n'hi ha que són de dretes i altres d'esquerreres, però de tots és sabut que a Vilafranca la gran majoria és de dretes.

Llevat d'alguns ofiscats sense capacitat d'adaptació a les actuals circumstàncies, reina un clima de cordialitat en la majoria de les dues tendències, que guiats per principis de convivència han procurat millorar dia a dia les seves bones relacions.

Donat a l'esperit lliberal i comprensiu de molta gent d'aquest poble, es pot assegurar que actualment està preparat per comprendre el que ja fa temps va dir a un públic determinat un prestigiós cronista religiós "Ya va sien do hora para los católicos que cada cual pueda declarar tranquilamente su pensamiento". Molt raonablement es pot dir a les bones catòliques la "la vila" que en molts d'aspectes ha sobremuntat idioteses d'aquests passats que va ésser hora de demostrar que no és veritat de que el cristianisme hagi de ser de dretes tota la vida.

Es fais, com molt bé han cuidat de senyalar, de que hi ha una barrera insalvable entre socialisme i cristianisme. És veritat que, a causa de les circumstàncies i preparació, fins fa poc temps no eren massa bones les relacions entre ells. Avui ja són molts els cristians, inclús catòliques practicants, que han descobert que socialisme i cristianisme estan identificats en la manera de pensar, i amb el propòsit de conseguir un món millor precisen d'un enteniment.

No pretenc dir ací que p'és vilafrancuers hagi arribat s'hora de militar en es partit socialista; però si que ha arribat s'hora ja d'estar curats d'espants, i no caure en sa ridiculesa de donar informes desfavorables per ocupar sa plaça de carter p'és simple fet de pertènixer a una família socialista i esser amiga d'és rector. Segons indica sa informació (donada a sa pàgina 5 d'és número 14 d'aquesta revista) amb es seu comportament han demostrat aquests donadors de notícies, que es socialistes seguim marcats com en s'antic règim amb es signe d'empestats i indesitjables. Es socialistes, senyors administradors, som persones normals i corrents com els demés, amb sa particularitat de que llui

tam per establir un model de societat que tengui igual cabuda per tots, sense analitzar d'entrada es pensaments d'és futur carter, sinó jutjar ses obres quan hagi acabat sa jornada.

Bartomeu Estrany

CLOSES POPULARS

Per l'amo En Toni Salero

Vilafranca de Bonany
era llogaret de petra
i tanta d'obra ni han feta
ja pareix un poble gran

Vilafranca de Mallorca
està a baix d'un turó
per compondre una cançó
hi posam lo que importa

Algun temps és temps de batre
cantaven a damunt s'era
garbejant i fent garbera
per acabar per La Beata

Feien un rotlle rodó
i això ho era s'era
i tot lo més una somera
batia un cavalló.

Un cavalló eren deu
i partien per batre-lo
i algun per vendre-lo
si li agradava es preu
Si era una bèstia bona
tres o quatre cavallons
rodant i cantant cançons
siga s'home o sa dona.

ANDALUSIA

Amb vuit dies no es veu gran cosa , però si és bo de fer topar-se amb dues realitats: L'església i "los señoritos", que diu la gent humil quan les preguntes de qui són ses terres que cultiven: "Son de los señoritos".

S'or en mans de l'església i sa terra en mans dels segons. No dic tot s'or ni tota sa terra, però... Quan dic s'or, vull dir els tresors de les catedrals - com Sevilla, Granada, Córdova, Càdiz, etc. Fa pœs veureu ; Que ben lligada, entre mesclada i entrebaulada estaria l'estat amb l'església!; Quants de bossinets d'aquell or són robats a s'indi sud-americà!

Se n'ha fet una custòdia per dur-hi es símbol de sa justícia i ve el Corpus, el dia de l'amor, i vengue s'or pel carrer i així la gent contempla els qui els podia salvar de fam i atur; però crec - que avui l'església, en nom de s'art i sa devoció popular, vol seguir essent - propietària, poderosa i rica i en nom de pluralisme seguirà anomenant-se l'església de Jesús.

I mentre no arribi una reforma, i tant de bo si no arriba tard, els grans propietaris seguiran tenint les terres, posant més maquinària, reduint llocs de treball, disfrutant dels diners a fora de la regió o a l'estranger i els andalusos seguiran emigrant, cercant feina a un altre país perquè les seves terres no són les seves terres i els seus tresors no són els seus tresors.

Pere Fons

nus en paraules

- 1.- Tothom que et dóna uns dobbers -encara que no siguin seus- se creurà que te compra.
- 2.- No ho poseu en dubte: la pitjor mescla que podeu trobar és un home dolent i curt.
- 3.- Potser que no ho canviem tot, però qu n'emprenyarem més d'un ...
- 4.- Que estigui escrit a tots els rètols vilatans: A tot poble, per petit que sigui, sempre hi trobareu una mala llengua.
- 5.- Només arribareu a estimar-me si coneixeu i acceptau els meus defectes.

Toni Garau

el nostre futbol

Un any més ha començat el nostre futbol en les diferents categories; 1ª Regional, juvenils de 2ª, i Infantils, tots ells federats i, com no, els nostres petits, però grans, alevins en ses modalitats de futbol i futbito.

El descendit primer equip, a criteri de, inclús els experts, no presentava una sèria promesa de força i triomf, recordau aquells que en ocasió del Torneig del Meló deien "una flor no fa estiu", idò bé, amb o sense estiu el nostre primer equip està emplaçat en el tercer lloc de la classificació i solament a dos punts del primer, és una plantilla de vint jugadors d'aquest poble en ganes de triomfar, amb ganes de demostrar el que pot fer un sentiment de poble que, diumenge darrere diumenge porten el nom del nostre poble i del nostre futbol pels terrenys de joc de Mallorca.

Els juvenils no van lo bé que nosaltres i ells mateixos voldrien, però tampoc van lo malament que alguns auguraven, el nostre amic Bartomeu Oliver està treballant permanentment amb ells i segur que ens donarà a tots una lliçó de moral i aixecarà, encara que tingui poca mitjans, l'equip el més amunt possible. ANIM I ENDAVANT.

Els nostres Infantils apenes fa una jornada que han començat la lliga, perderen dins Porreres per dos a zero, és una llàstima que tinguem una plantilla tan curta, perquè els pocs que tenim ho entreguen tot, amb això i sobre aquest punt faig una cridada a "qui pertoqui" és possible que els al·lots no juguin perquè ens diuen que els seus pares no ho volen. Senyors, senyors, que el que volem nosaltres és formar els seus fills, de cap manera deformat-los.

Els petits, compten els partits jugats pels triums obtinguts, riuen quan marquen, ploren quan els hi fan gol, - s'esforcen, volen, en fi, esser els millors, nosaltres creiem que realment ho són, tal vegada la seva entrega siga la gran lliçó que ens donen els petits del que ha vingut anomenant-se esport.

Hem criat dins el Club la secció de volei-bol femení, estam, juntament amb els pares de les jugadores, lluitant per posar en marxa un gran equip, hem d'aconseguir que funcioni. - Sabeu que és l'únic esport femení que es desenvolupa al nostre poble?

NECESSITAM EL RECOLZAMENT DEL POBLE, ENTRE TOTS HO HEM ACONSEGUIT, RECOLZAU-NOS ASSISTINT AL PARTITS... VOS NECESSITAM.

La Directiva

UNA ALTRA NOTÍCIA FRESCA :

CAMPIONAT DE BRISCA -----

" 1 TROFEU CAN ROS "

1.- Se poden apuntar tots els majors de 16 anys (casats, vidus, fadrins, dones, ...)

2.- Tots els interessats pagaran 500 ptes. i així podrem fer, TOTS plegats, un sopar d'amistat al final d'aquest primer campionat de brisca.

3.- S'apuntaran per parelles.

MÉS INFORMACIÓ: CAN ROS.

associació de pares

Organitzat per la Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Nacional Mixt de E.G.B., i patrocinat pel Ministeri de Cultura, es va celebrar els dies 19, 21 i 23 del mes d'octubre un curs de jardineria amb bastant assistència, es tractaren temes sobre jardins públics i privats, el segon dia de les plantes vives dins les cases, patis i balcons. El tercer dia damunt rams i flors per adornar les cases. En totes ses conferències va haver-hi gran assistència de públic. Al final tenien lloc uns grans col·loquis debats, on els assistents feren moltes preguntes, el que demostrà l'interés que havien despertat aquests temes que sortiren de les explicacions clares i amples dels conferenciantes explicant quan tenien de podar i regar les plantes, també per dia 6 i 7 de novembre es prepara un homenatge dels nins a la tercera edat, actes que es celebraran dia 6 a les 17 h. al col·legi Nacional, els nins faran el seu obsequi als padrins, festa on es projectarà la pel·lícula que es feu al Campament de La Victòria, en el qual varen passar uns dies d'esplai, nins del nostre poble. També actuarà pels nostres padrins, el Grup de Balls Regionals "A L'ENLLA VILAFRANQUINS", al final de la festa se servirà un vi per a tothom.

El dia 7 a les 19 en el Saló Parroquial, representació de l'obra JUTJAT DE PAU pel Grup Teatral Local "SA PAPARRA". Entrada gratuïta.

Sebastià Bover

A TU MALLORCA

Mallorca, tranquil·la i bella com quan eres jove.- No tornarà florir el teu somriure?. A vista d'ocell te contempl i et veig assossegada, aturada, quieta... com si estiguessis cansada.

I és que...! has sofert tu, terra estimada!. Tan ultratjada i violada, - tan vestida de perles falses i tan comercialitzada. Tan anat roegant les voreres i les costes com si d'un mal dolent es tractàs, i a poc a poc Mallorca així... lentament..., vas acabant.

Et roben tot el que tan bé la natura t'havia dotada, bellesa, senzillesa, lluminositat. Tot això Mallorca, tot - això es va acabant. Però encara en queden, com aquell dolç amant, que destruïda i vella, sempre et seguiran amant.

Tú Mallorca, tranquil·la i bella. A vista d'ocell et contempl i...silenciósament...PLORO.

Antònia Bover

Temps de verema

Acabant els dies de setembre, i començant l'octubre, és el temps de verema.

El temps de prendre als ceps el fruit que ha anat madurant afermat als seus serments.

La rosada de la matinada t'embaïba les mans mentre vas tallant els raïms i...com l'enyores quan te va caient la suor arribat el mig-dia.

A mesura que oblides el cansament i te desapareixen els talls de les mans, recordes aquells dies de convivència i de fer feina - plegats ¡Aquelles veremes!, les belles sortides de sol ¡Quanta feina! però...l'alegria de compartir suors, menjars, bromes i rialles, cansament, treball... supera l'esgotament de les llargues hores del dia.

Pobres perles negres i dolces -On van a acabar?. Baix dels peus dels homes que us convertiran en la saborosa beguda per acompanyar un bon pa amb sobrassada, asseguts devora el foc, observant la parra despulhada, que era tan hermosa a l'estiu mostrant-nos orgullosa el seu fruit: El raïm.

Maria Barceló

ens parla...

UN METGE

LACTÀNCIA

MATERNA I

A diferència d'altres espècies, l'home quan neix, és totalment dependent, és a dir, és incapaç de viure per ell mateix; no sols no pot aconseguir el seu menjar, sinó que encara que pogués, el seu organisme no està suficientment madur per poder digerir el que habitualment menjam els adults. Però aquest problema està perfectament resolt per la natura, al fer que sigui la pròpia mare la que fabriqui dins el seu cos l'aliment per al seu fill.

El fet de mamar, apart d'associar la fam, té una altra funció molt important: el contacte mare-fill. El que disminueix el trauma de passar d'un medi líquid, sense renous, amb un únic contacte, la comunicació interior amb la mare, dins la que es sent protegit i segur, a un món desconegut.

PROPIETATS DE LA LLET MATERNA:

1- Dins ella hi van mesclades en proporció exacta les substàncies que necessita el nin en aquesta època de la vida. És a dir, és s'aliment més complet.

2- Permet que el mateix nin prengui el que necessita i no més. Això li evita engreixar d'una manera insana, ja que el nin gras no és generalment el més sa. Ofereix per tant la dieta més equilibrada.

3- Protegeix el nin davant les infeccions, en especial les del aparell digestiu (diarrees, vòmits...). Havi- tant a més la possibilitat d'al·lèrgies. És l'aliment més ben tolerat.

4- És impossible que la llet materna estigui mal preparada, com pot succeir amb les artificials. A més estalvia el temps que estaríem esterilitzant, encalenta- tint els biberons; ja que la seva temperatura és exactament la adequada. És el mètode més senzill.

5- Ajuda no sols a que la matriu torni a la seva mida d'una forma ràpida, sinó que també ajudarà a la mare a perdre pes, eliminant greix mitjançant la llet, ja que per fabricar-la, la mare utilitza part del greix acumulat a l'embràs.

6- Per acabar, un altre avantatge molt important de la lactància materna per a la majoria de famílies és que costa doblers.

Rafel Guau

monòleg

- Què trobes d'aquestes paraules que han escrit damunt sa revista?

- Trob que són un poc fortes i gruixades.

- Però que no les poden dir?

- Si, però dites segons per qui, trob que s'hi han de mirar un poquet més; perquè nosaltres no esteim ensenyats d'aquesta manera; estem en ses idees d'un temps més antic, i perquè sa persona que les ha dites ens mereix un poc més de respecte.

- Però que té que veure avui en dia, un capellà o un que no ho és? - No diuen que tots som iguals i que tots hem d'esser germans?.

- Si que ho diuen; però ten en compte, que el qui ho ha dit, té s'obligació d'ensenyar-nos coses que nosaltres no sabem i explicar-nos s'Evangeli i Sa Bíblia, però no amb aquestes paraules.

- Què vols que te digui?. Ella es preocupen de dir el que es senten, basats en els llibres, però amb es mateix llenguatge que nosaltres entenem, i ara el trobam un poc gruixat.

- No té res que veure, perquè almenys els fan el que prediquen, i no diuen res que no sigui veritat.

- Ara vens per ses meves. Jo n'he sentit molts que diuen, que xerren molt i que prometen molt i casi res del que han dit i promès hauran complit, i crec que els qui ens governen ara, també prometen molt i donen poc, i te dic que si ho fan així, d'ací a poc temps es doblers no ens bastaran per pagar les despeses, perquè com més prometen més pugen ses coses. Perquè, ¿que me'n dius de llevar Ministres i despeses i posar ets impostos tan grossos?.

- Escolta, jo no sé que t'he de dir, perquè jo no entenc d'economia, i supòs que ho fan per qualque cosa. Ara amb ses despeses, si que tens raó.

- Tornant a lo d'enrera, jo trob que són uns valents, perquè ho diuen així com és i no allarguen sa processó ni van d'enrevoltoris com un que jo en sé, que per dir una paraula havia de meter més de mitja hora, i que per cert jo hi vaig tenir una "encapssenada", i si fos ara, li hauria dit més coses.

- Sí, ja m'ho contaren que havies fet un poc llarg.

- Bé, parlant de tot, me fas una glosa?.

- Home, si tant t'empenyes...
Es toreros fan passes
quan les envesteis es bou
i perquè sa gent faci renou
aquí tenim tres ases.

Jaume Nigorra

enquesta

S'ha tancat es forn de ca l'Amo En Jaume, d'es carrer de l'església, Es forner i sa fornera ja cobren d'es vells ben merescut i troben que poden viure - sense fer feina per interès. Una bona mesura i un bon exemple p'es que s'ambició els mata, per aquells que fan - feina a jornal i cobren es retiro i - lleven es lloc de treball als qui ho - necessiten.

- L'amo En Jaume i Madò Francesca, ¿ Quants d'anys fa que sou forners ?.

- L'amo en Jaume va néixer devora es forn i sa Madona des de que es va ca sar, ara fa trenta-vuit anys.

- Sempre ho tingut es forn ací ?

- No; mon pare en va tenir un a Ca l'Amo En Joan Rumbande, a ca l'Amo en Joan de Sa Punta, i darrerament, ara fa cinquanta anys, ací.

- Seria difícil saber quants de - pans han passat per les vostres mans ?

- Es pot dir que cada setmana es fan 800 pans, i cada mes 3200, i cada any 38.400, i en cinquanta anys, quasi 2 milions.

- Quan començareu a fer pa, ¿ què valia un pa gros, de quilo?

- Abans d'es moviment 90 cèntims, després d'es moviment 30 pessetes.

- Què fareu ara sense poder fer pa?

- L'amo en Jaume té un petit tractor i passarà el temps cultivant alguns bossinets i i Madò Francesca encara no sap que ha de fer, li fa falta sa clien tela que cada dia dematí anaven a cercar es pa.

Es Forner i sa Fornera d'ací endavant hauran d'anar a comprar es pa a un altre forn, com tot mortal. Vos desitjam que visqueu molts d'anys de felicitat i us agraim que hagueu deixat sa feina, així un altre podrà ocupar un lloc de - treball.

Pere Fons

coses d'en jaume

Amb un guàrdia de porra
vaig anar a passejar
n'hi ha que en so xerrar
pareixen una catorra

Vaig veure passar N'Esteve
amb una dotzena de pollastres
n'hi ha que en lloc d'insultar ets altres
podrien anar a guardar ca seva

Sa gen se posa dol
quan se mor qualcú
trobo que sense insultar ningú
ha de poder dir lo que vol

Tenc sang i freixura per fregir
i me fa mal en els renyons
si n'hi ha que no les agraden ses cançons
no les han de voler llegir

A València a un gorrió,
li diuen un pardal
crec que lo que fa mal
és que no entenguin sa cançó

Se'n varen dur un bon cugul
es qui varen caure dins s'aigua
n'hi ha tres que en veure es nigul
ja surten amb so paraigua.
A sa rebranca des portal
hi ha una nina molt hermosa
sa llengua és tan verinosa
com aqueix oli mortal.

Jaume Nigorra

DIADES CULTURALS

Com vos anunciàrem al passat número d'aquest Full, els dies 13, 14, 18, 20 i 21 del mes de novembre, tindrem en aquest poble les activitats culturals que "LA CAIXA" organitza dins de la programació de les Diades Culturals.

Com podeu veure a continuació, i dins del programa que ens han fet arribar, hi ha actes per a tothom, des d'els més petits fins al més grans.

El PROGRAMA és:

- Dia 13, a les 21 hores, a damunt de Ca Ses Monges, CONFERENCIA, sobre el tema "possibilitats de vida extraterrestre" pel conferenciant D. Ramon Compte Porta.
- Dia 14, a les 21 hores, al Bar La Vuelta, NIT DE DANSA (cançons i ball mallorquí).
- Dia 18, a les 17'15, Al Cine Parroquial, espectacle infantil, amb el tema EL DIMONI CUCARELL, pel Grup Cucorba.
- Dia 20, a les 17'15, espectacle infantil, al Cine Parroquial, amb LES AVENTURES D'EN PERE PISTOLES, també pel Grup Cucorba.
- Dia 20, a les 21 hores, a damunt Ca Ses Monges, CONFERENCIA, sobre "la disciplina en la relació adult-infant", pel conferenciant D. Vicenç Rullan Castañer.
- Dia 21, a les 21 hores, també a damunt Ca Ses Monges, un AUDIOVISUAL sobre "els aucells d'Eleonor" pel G.O.B.

"La Caixa" vos hi convida a tots, i espera la vostra assistència.

Antoni Amengual

Cambra Agrària

Recordam que les hores d'oficina de la CAMBRA AGRARIA són de dues i mitja a cinc i mitja, els dilluns i dimarts.

Tots els propietaris de tractors podran passar a cobrar la subvenció del GASOLEO B durant el mes de novembre. Es prega que duguin el carnet d'Identitat.

Tots aquells que es vulguin posar en contacte amb el funcionari, fora d'hores d'oficina, i per coses que siguin urgents, poden telefonar al número 52.61.83.

Miquel Florit

notícies fresques

LA POLICIA MUNICIPAL recorda als pares del al.lots del nsotre poble que circulen en "Mobylette" pels carers de la vila, i no tenen la corresponent llicència de conduir, que, per favor, no les condueixin ja que seran denunciats per la - Guàrdia Civil "COS", i que les denúncies són d'unes DEU MIL PESSET.

-+--+--+-

PAREIX esser que el poble s'ha - despert culturalment. Ací hi ha ses activitats que es desenvolupen actualment a la vila:

- Graduat Escolar, amb assistència de més de quaranta persones.
- Escola de mallorquí, unes vint-i-cinc persones.
- Catequesi, una trentena.

A més aquest passat mes d'octubre s'ha duit a terme un curset de - jardineria.

-+--+--+-

UNA PERSONA, en Miquel, va caure dins un pou sense coll, menys mal que va poder sortir en vida. Es convenient que es pous de fora-vi la no estiguin a ras de terra, millor fer-los un poc de pared per llevar es perills d'es qui van tranquil.lament passejant o treballant.

-+--+--+-

LES OBRES del voltants del temple estan en marxa; pareix que ses - Caixes i es Banc ens pagaran, un poc perhom ets aparells del pare infantil. L'Ajuntament col.labora rà amb es fanals, com amb es de davant.

-+--+--+-

NAIXEMENTS:

Na Catalina Jaume Nigorra, filla de Sebastià i Catalina.

Pere Antoni Català Garí, fill de Bartomeu i Maria.

DEFUNCIONS:

Jaume Estrany Rosselló, l'Amo En Jaume Puil.

MATRIMONIS

En Miquel Jaume Font amb Na Margalida Roig Mesquida.

-+--+--+-

SA RECOLECTA dels donatius dels - socis d'aquest full Santa Bàrbara, ha tingut una gran acollida, us - donam les gràcies a tots. Volem dir-vos que ja som DOS-CENTS QUARANTA QUATRE. Gràcies.

-+--+--+-

PODEU començar a preparar-vos perquè a començament des mes que ve són ses festes de Santa Bàrbara, i pareix esser que es presenten molt bufarelles.

-+--+--+-